

WSTĘP (FOREWORD)

27 maja 2015 r. minęło 25 lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (obecnie obowiązującej pod zmienionym tytułem „o samorządzie gminnym”) oraz towarzyszących jej innych licznych regulacji dostosowujących dotychczasowy porządek prawny do nowego paradygmatu zarządzania sprawami publicznymi na szczeblu lokalnym. 27 maja 1990 r. był również dniem wyborów do rad gmin, pierwszych wolnych wyborów w historii powojennej Polski.

Współczesna ocena przemian politycznych i gospodarczych zapoczątkowanych na przełomie ostatnich dwóch dekad XX w., dokonywana przez różne środowiska, nie jest jednolita i jednoznaczna. Część z przeprowadzanych w ciągu ostatniego ćwierćwiecza reform niemal wszystkich sfer życia publicznego jest obecnie poddawana poważnej krytyce, część zaś, jak choćby reforma ochrony zdrowia wprowadzająca instytucję kas chorych czy reforma emerytalna, okazała się zabiegami nietrwałymi i nie wytrzymała próby czasu.

Na tym tle projekt decentralizacji władzy publicznej i upodmiotowienia lokalnych wspólnot mieszkańców wypada zdecydowanie pozytywnie. Przywrócenie samorządnej gminy, przy pełnej świadomości wielu niedoskonałości, a nawet zjawisk o charakterze patologicznym, które ujawniały się z różną intensywnością w ostatnim 25-leciu, i które są obecne również w dzisiejszej samorządowej rzeczywistości, należy mimo wszystko uznać, co zresztą znajduje potwierdzenie w wielu opiniach, za jeden z głównych sukcesów ostatniego 25-lecia. Jak mogłyby wyglądać obecnie nasze małe ojczyzny bez odrodzonej samorządności, w kształcie określonym regulacjami uchwalonymi w 1990 r., można się przekonać, odwiedzając chociażby te z państw naszego regionu, które przyjęły nieco odmiennie prawnoustrojowe rozwiązania. Przekonałem się o tym naocznie odwiedzając Lwów w 2013 r. przy okazji udziału w dorocznej konferencji Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej, która odbyła się w tym mieście jeszcze przed wydarzeniami zapoczątkowanymi na kijowskim Majdanie.

Jubileusz reaktywowania samorządu terytorialnego stanowi naturalną okazję do organizowania licznych uroczystości, konferencji, sympozjów i seminariów. Jedną z form uczczenia wydarzenia, jakim jest 25-lecie samorządu gminnego w wolnej Polsce, form właściwych prawniczemu środowisku akademickiemu, jest naukowa refleksja nad prawnymi problemami organizacji i funkcjonowania wspólnoty lokalnej zarówno w ujęciu historycznym, jak i współczesnym, a także

w zakresie uwag *de lege ferenda*, czego wyrazem są opracowania składające się na niniejszy tom „Gdańskich Studiów Prawniczych”.

Nadesłane prace potwierdzają interdyscyplinarny charakter prawnej konstrukcji samorządu terytorialnego. Problematyka podnoszona w poszczególnych artykułach świadczy nadto o istotnym znaczeniu poruszanych zagadnień związanych zarówno z ustrojowymi, materialnymi oraz formalnoprawnymi aspektami samorządu lokalnego, nie tylko z punktu widzenia administracji i prawa administracyjnego, ale również z perspektywy szeroko rozumianej przestrzeni publicznej oraz współkształtującego ją całego systemu prawa.

Autorom nadesłanych prac dziękuję za przyjęcie zaproszenia do udziału w tym przedsięwzięciu, a co za tym idzie za przyczynienie się do powstania interesującego zbioru wypowiedzi o prawno-samorządowej tematyce. Za cenne uwagi i wskazówki dziękuję Państwu Recenzentom. Swoje podziękowania kieruję także do wszystkich tych, którzy w jakikolwiek sposób współprzyczynili się do wydania jubileuszowego samorządowego tomu „Gdańskich Studiów Prawniczych”.

Tomasz Bąkowski